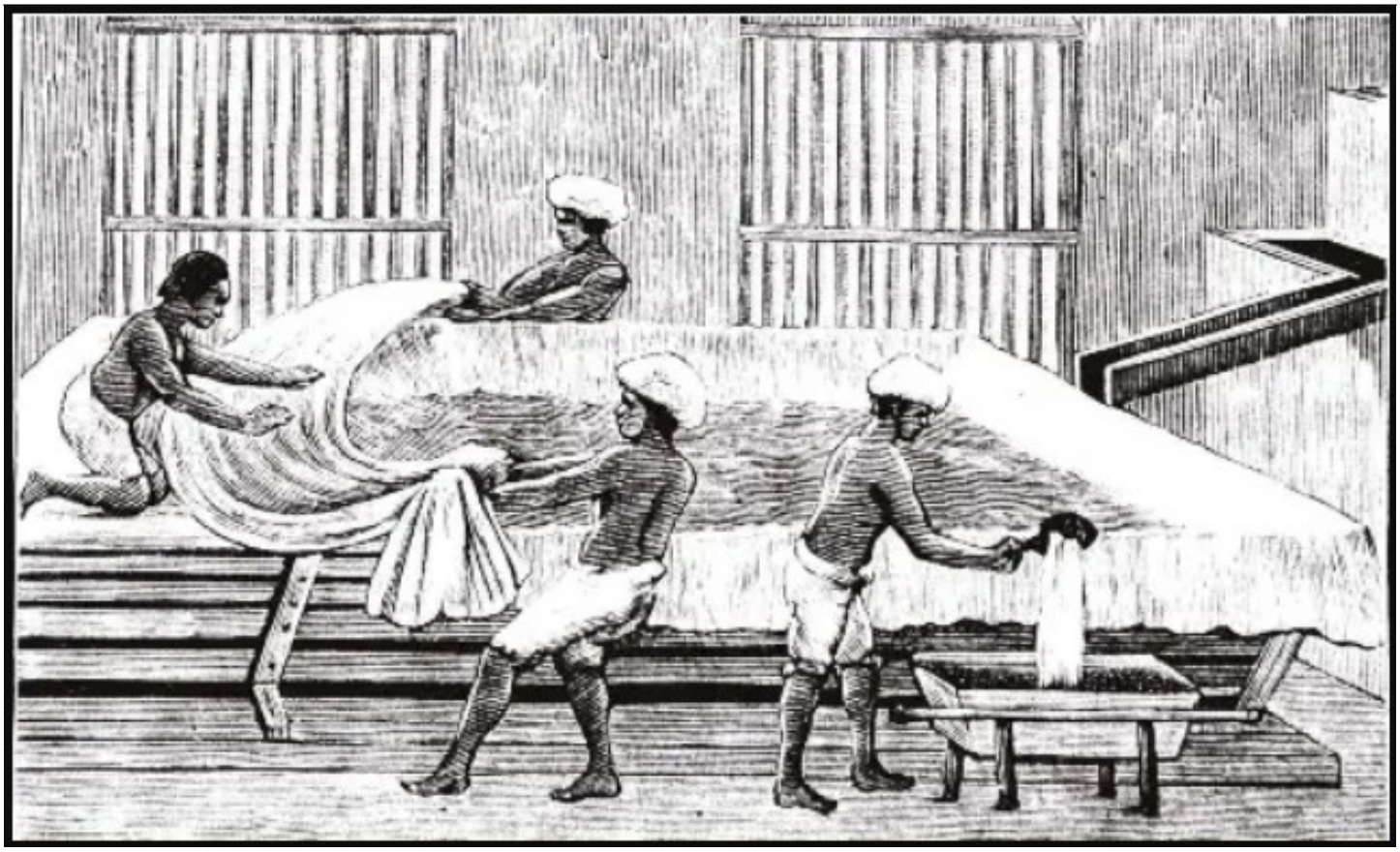

El reis catalans foren els primers a fer servir el paper a Europa

Autor: Santi Casanova
Data de publicació: 26-10-2026

La paraula anglesa "paper" ve del català ‘‘paper’’. La British Encyclopedie no ho dubta. Encara que el paper és un invent xinès, el primer molí de paper d'Europa es va construir a Xàtiva el 1150. El cartògraf i geògraf més famós de l'Edat Mitjana, Al-Edrisi, a la narració de la seva visita a Xàtiva (dins la seva obra Viatge per l'Islam), descriu, entre altres coses, la gran qualitat d'aquest paper que s'exportava no sols a Occident, sinó, fins i tot, a Damasc.

Jaume I de Catalunya el Conqueridor, el 1238 va conquerir València, en va assimilar aquesta indústria i va ser el primer rei cristià a fer servir el paper en documents oficials (els altres regnes ho consideraven una cosa impura, impròpia de cristians). Aquest fet va donar una hegemonia a Catalunya en la fabricació del paper, que va durar 300 anys.

No oblidem tampoc que el paper és el que permet l'expansió d'un altre invent xinès: la impremta. El pergamí no podia donar proveïment com a suport per a tots els llibres que es van començar a imprimir. I, per això mateix, hem de tenir en compte que el llibre més antic imprès a la península Ibèrica ‘que es conserva’, encara que molts pretenguin que sigui el Sinodal de Lafuente (Segòvia, 1472), és la Gramàtica d'En Mates (Barcelona 1468).

Santi Casanova
Cercle Català d'Història